

Wat maakt Smallsteps bijzonder? Hoe ziet het pedagogisch beleid eruit en hoe krijgt dat vorm in de praktijk? Journaliste Janneke Juffermans loopt een dag mee en beschrijft wat ze hoort en ziet bij Smallsteps Archipel in Almere en Smallsteps Kinderspeelkasteel in Den Bosch.

samen werken aan ontwikkeling vanuit vijf bouwstenen

Smallsteps Kinderspeelkasteel is rond. Het heeft torentjes en heel veel groen eromheen met speeltoestellen, een moestuin en een flink grasveld, binnen is er een patio. Op drukke dagen worden er alleen al op de buitenschoolse opvang minstens zestig kinderen opgevangen. Toch hangt er een knusse en gezellige sfeer.

Omdat het vakantie is, komen ouders en kinderen beetje bij beetje binnendruppelen. Sommige kinderen gaan meteen spelen, anderen hebben meer moeite met afscheid nemen. Ze krijgen nog een dikke knuffel van hun vader of moeder, voor ze hun ouders uitwaaien samen met de pedagogisch medewerkers.

'De dag begint met uitwaaien'

Er staat weer een gezellige dag op het programma. "Ouders moeten dan wel werken, hun kinderen hebben vakantie," zegt locatiemanager Shanika Hofland. "Dus bieden we veel extra's." Gisteren ging het hele Smallsteps Kinderspeelkasteel naar een voorstelling in het theater. Vandaag (dinsdag) worden er tosti's gebakken en zijn er 'Koningsspelen' en donderdag mogen de kinderen in hun pyjama komen. Met popcorn en een dekentje kunnen ze dan gezellig film kijken.

Ook zonder die extra activiteiten heeft Smallsteps veel in huis. Een kleine greep uit wat er mogelijk is op een 'gewone' dag: op de buitenschoolse opvang kan getimmerd worden, getut aan een heuse kaptafel en bovendien kunnen de kinderen achter de computer kruipen. Op de groepen van het kinderdagverblijf is allerlei speelgoed, zoals een verkleedrek met jurken, hoeden en ridderspakken.

Bouwstenen

**inspirerende,
warme
en
veilige
locaties**

Dit alles wordt niet zomaar aangeboden, er zit een doortimmerde pedagogische visie achter. Onder andere in de vorm van vijf zogenaamde bouwstenen. Eén van die bouwstenen is 'inspirerende, warme en veilige locaties'. Smallsteps wil kinderen een omgeving bieden die veiligheid en steun biedt, maar ook uitdagend en stimulerend is. Een geborgen, voorspelbare en tegelijkertijd gevarieerde omgeving die kinderen nieuwsgierig maakt, uitdaagt en verwondert.

'Elke ochtend samen dansen op muziek'

Een activiteit die dit allemaal combineert en inmiddels dagelijks bij Smallsteps Kinderspeelkasteel plaatsvindt, is dansen op muziek. Elke ochtend verzamelen de peuters zich in de hal en de kinderen van de buitenschoolse opvang kijken en dansen vanaf de bovenverdieping mee. "We bewegen en dat is belangrijk, maar het geeft ook een gevoel van saamhorigheid," vertelt Shanika Hofland, terwijl de kinderen met hun heupen zwaaien en hun handen omhoog gooien.

Een week eerder zit pedagogisch medewerker Linda bij Smallsteps Archipel met de kinderen rond een bak met kikkervisjes. "We vinden het belangrijk dat kinderen de natuur leren kennen." Dus bracht ze kikkerdril uit de sloot achter haar huis mee naar de groep. De dril heeft inmiddels staartjes gekregen en zwemt driftig rond in de bak. "Elke ochtend kijken we er even met zijn allen naar," vertelt Linda's collega Caroline. Omdat het niet lang meer duurt voor de dikkopjes kikkertjes worden, ververst Linda samen met de kinderen het water. Bovendien plaatst ze stenen in de bak die voor een deel boven water uitsteken. Zo hebben de kikkertjes straks vaste grond onder de voeten als ze dat willen. De kinderen zijn heel enthousiast, ze kijken geboeid toe en willen allemaal een steen in de bak leggen.

'Smallsteps is als tweede huis'

**samen
staan
we
sterk**

Clara is een van de kinderen op deze groep. Samen met haar oudere zus Irene, die op de buitenschoolse opvang zit, komt ze vijf dagen per week. Haar vader is heel enthousiast over Smallsteps, onder andere vanwege dit soort activiteiten. "Ik vind het echt een aanvulling op wat we thuis bieden: de kinderen leren bijvoorbeeld over de politie en de brandweer. Op andere momenten gaan ze naar buiten met de bolderkar. En nu, heel leuk, zijn er kikkervisjes op de groep." Vader vindt bovendien dat Smallsteps een tweede thuis is geworden voor de kinderen. "Ze gaan vijf dagen in de week en ik vind het vaak moeilijk om ze weer mee naar huis te krijgen. Als ik ooit het gevoel had gehad dat het niet goed zou zijn, hadden we dat natuurlijk veranderd. Maar dit is niet zo, integendeel. Het is hier voor hen, maar ook voor ons als ouders, een heel vertrouwde plek geworden."

'Soms ben ik verbaasd over wat ze allemaal zelf al kan'

Wat hij zegt sluit aan op de bouwsteen 'samen staan we sterk' van Smallsteps. Een kind dat de kinderopvang bezoekt, krijgt volgens deze bouwsteen te maken met verschillende opvoedingsmilieus: thuis en bij Smallsteps. Beide vullen elkaar aan. Kinderopvang biedt bijvoorbeeld de aanwezigheid van leeftijdsgenootjes, de groepen, professionele leiding en een op de kinderen afgestemde omgeving. Kinderen dagen elkaar uit en leren rekening met elkaar te houden.

Vertrouwd gevoel

medewerkers
zijn
experts

Dat Smallsteps een aanvulling is op de eigen opvoeding vindt ook de moeder van Sophie (3) bij Smallsteps Kinderspeelkasteel: "Toen we gingen kijken, hadden we meteen bij binnenkomst al een vertrouwd gevoel. En we zijn eigenlijk alleen maar enthousiaster geworden. De pedagogisch medewerkers vormen vaste gezichten voor de kinderen en doen veel leuke dingen. Bovendien is hier speelgoed dat wij thuis niet hebben. Er is bijvoorbeeld een bibliotheek en er zijn zitzakken waar Sophie helemaal weg van is. Ook leren ze Sophie nieuwe dingen, waarbij haar ontwikkeling het uitgangspunt is, oftewel: wat kan ze al zelf? Soms ben ik verbaasd hoe ver ze al is. De pedagogisch medewerkers zien dat soms sneller dan ik." Voor Sophie, die enig kind is, biedt de opvang nog meer, vertelt moeder. "Ze leert hier delen, samen spelen en voor zichzelf opkomen." Bij het wegbrengen rent Sophie op haar vriendjes en vriendinnetjes af. "Dan bestaat mama niet meer," glimlacht haar moeder.

Samen werken aan ontwikkeling

"De kinderopvang biedt kinderen een omgeving waarin zij kennis kunnen maken met anderen: kinderen en volwassenen met verschillende achtergronden, talenten, temperamenten, behoeften en interesses. Dit biedt een scala aan leersituaties. Ze kunnen oefenen met verschillende rollen en posities, dat is belangrijk voor later in de maatschappij. Ook ouders kunnen profiteren van contacten met verschillende opvoeders. Zo vormt een kinderdagverblijf een mini-samenleving waarin waarden en belangen gedeeld en uitgewisseld kunnen worden." Uit: pedagogische visie Smallsteps

Kind centraal

duurzame
ontwikkeling

Locatiemanager Ilona Broné van Smallsteps Archipel is er duidelijk over: "Als ik thuis ben met mijn kinderen, dan heb ik altijd van alles te doen, zoals de was of boodschappen. Zij moeten zich dan vaak aan mijn schema aanpassen. Hier draait alles om het kind en wat het op dat moment nodig heeft." Precies waar de bouwsteen 'duurzame ontwikkeling' over gaat: "Kinderen krijgen de ruimte om zelf te doen, te ontdekken, ervaren en te kiezen. We steunen ze als zij dit nodig hebben. We helpen kinderen bijvoorbeeld bij het uitvoeren van ideeën of het omgaan met grenzen. Niet door uit te gaan van wat niet kan, maar van hoe het wél kan. We bieden kinderen een veilige omgeving, maar leren ze ook omgaan met risicovolle situaties."

'Alle ruimte om zélf te doen, te ontdekken en te kiezen'

Omdat we op de behoeftes van ieder kind inspelen, zal het zich goed voelen en nieuwsgierig zijn naar wat de omgeving te bieden heeft. Als een kind zich betrokken voelt, kan het zich optimaal ontwikkelen. Een voorwaarde hiervoor is ook dat een kind zich fit voelt. Daarom hebben we veel aandacht voor een gezonde levensstijl. Bewegen en gezonde voeding nemen hierin een belangrijke plek in. Op veel locaties wordt bijvoorbeeld warm gegeten. De vader van Clara en Irene is er blij mee. "Ze eten hier altijd hun bord leeg, dat krijgen we thuis met moeite voor elkaar."

Spijkers en hamers

Op de buitenschoolse opvang van Smallsteps Kinderspeelkasteel is een grote speelzolder. Er hangt een knusse sfeer in de ronde ruimte. Er staan grote steigerhouten kasten, een kaptafel en gewone tafels waaraan de kinderen kunnen eten, maar ook kunnen knutselen. In het timmerhok zijn pedagogisch medewerker Hanneke en enkele jongens alles aan het opruimen. In de hoek liggen pallets waarmee getimmerd kan worden. Spijkers en hamers liggen op de grond. "Als ze krom geslagen zijn, dan hoeven ze niet meer terug in het bakje jongens," zegt Hanneke. "Tenzij jij denkt dat je er nog iets mee kan," glimlacht ze.

Ondertussen vult de geur van verse tosti's de ruimte. Ze worden op grote stapels binnengedragen door een andere pedagogisch medewerker en enkele kinderen. Behalve de tosti's liggen er stukjes banaan, komkommer, paprika en druiven op tafel. Iedereen kan pakken en nestelt zich ergens in de ruimte met zijn of haar bordje. "Normaal eten we wel aan tafel hoor," zegt Hanneke. "Maar nu is het vakantie."

Ze kijkt naar buiten. Het miezert, maar toch gaan de kinderen straks naar buiten. Daar is veel te doen. Overal rond Smallsteps Kinderspeelkasteel is het groen. Rond het gebouw vind je speeltoestellen, een zandbak én een moestuin. Die moestuin wordt mede door de kinderen onderhouden. De groenten en het fruit worden meteen verwerkt in de lunch. Buiten spelen is elke dag een vast onderdeel bij Smallsteps.

'Groente uit de moestuin verwerken we in de lunch'

Taal

Beneden is pedagogisch medewerker Els in gesprek met een meisje van drie dat alleen woont met haar Mongoolse moeder. Het meisje spreekt nog niet goed Nederlands. "Tel eens mee," zegt Els, terwijl ze speelgoed van het meisje aanpakt. "Een, twee, drie, vier, het zijn vier blokjes hè?" Het meisje zegt niets, maar kijkt geïnteresseerd. De pedagogisch medewerkers praten de hele dag. Dat is logisch, maar ze doen het ook bewust. Ze vertellen de kinderen wat ze gaan doen. Dat begint al bij baby's, die veel snappen, ook als ze zelf nog niet praten en zo steeds meer woorden gaan kennen en begrijpen wat er gebeurt. Ook de gevoelens van kinderen worden benoemd. Zo leren kinderen hun gevoelens herkennen en verwoorden.

Voorlezen en praten met de kinderen over wat er in het boek staat, is ook belangrijk voor de taalontwikkeling. In de hal van Smallsteps Kinderspeelkasteel is daarom een bibliotheek met een heerlijk grote wegkruipstoel. Niet alleen kunnen kinderen daar samen met de pedagogisch medewerkers of hun ouders een boekje lezen, ze kunnen de boeken ook lenen.

Meedoen

toegankelijke kinderopvang Smallsteps is er voor alle kinderen, ook voor kinderen die een taalachterstand hebben of op een andere manier verschillen van hun leeftijdsgenootjes. De bouwsteen 'toegankelijke kinderopvang' vat deze visie als volgt samen: "Ieder kind heeft zijn eigen talenten. Kinderen krijgen de mogelijkheid deze te ontdekken en te ontplooien door een gevarieerd en kleurrijk aanbod van speelmogelijkheden (inrichting, spelmaterialen, activiteiten). In onze huidige samenleving zijn integratie en participatie belangrijke thema's. Kwetsbare kinderen en volwassenen moeten de kans hebben om volwaardig mee te doen in de samenleving. Smallsteps staat als kinderopvangorganisatie midden in die samenleving en wil er daarom ook zijn voor kinderen en ouders die meer zorg, hulp of ondersteuning nodig hebben."

'Kijken, luisteren en meedoen'

Kansen zien

Elk kind is uniek en heeft behoeften die steeds veranderen. Volgens Smallsteps is elke 'medewerker een expert' in het afstemmen op die behoeften, de laatste bouwsteen. "Door te kijken, te luisteren en mee te doen kunnen wij afstemmen op wat kinderen nodig hebben. Er is veel aandacht voor groepssfeer, inrichting en materialen en het zorgen voor veiligheid en duidelijkheid. Daarnaast zien wij kansen voor spel, leren en contact die zich spontaan voordoen. Bovendien creëren we kansen door activiteiten aan te bieden en kinderen uit te nodigen om mee te helpen bij de dagelijkse werkzaamheden op en om de kinderdagverblijf."

Dagritme

Alle groepen hebben eigen ritme. Monique Korendijk, kwaliteitsmanager bij Smallsteps: "Hoe het ritme er precies uitziet is niet het belangrijkste, maar wel dat het er is en hoe we kinderen daarmee inzicht geven in wat hen te wachten staat. Er is een vaste volgorde. Globaal is dat bijvoorbeeld: binnenkomen, afscheid nemen, spelen, eten en slapen. Om deze momenten soepel aaneen te rijgen, hebben we vaste gewoonten, zoals bij het eten: handen wassen, aan tafel gaan zitten en 'smakelijk eten' zingen. Zo geven we kinderen houvast. Verder maken we gebruik van dagritmekaarten: alle activiteiten van een dag kunnen dan door de kinderen in de goede volgorde worden gehangen. We laten kinderen vervolgens wijzen naar wat de volgende activiteit is en kunnen zo ook makkelijk uitleggen wanneer iets gaat gebeuren: zoals wanneer hun mama of papa hen weer komt ophalen."

Bijzonder aan zowel Smallsteps Kinderspeelkasteel in Den Bosch als Archipel in Almere zijn de specifieke groepen, die aansluiten bij de behoeften van kinderen in een bepaalde levensfase. In Almere is er een babygroep voor baby's tot en met negen maanden. "Op verzoek van de ouders," vertelt Ilona Broné. De groep biedt baby's de kans om in rustige start te maken voor ze doorgaan naar de groep van negen maanden tot twee jaar. Smallsteps Kinderspeelkasteel heeft juist een peuterplus-groep die toe leidt naar school. Pedagogisch medewerker Caroline Maas: "We horen van de scholen met wie we samenwerken dat de kinderen het daardoor makkelijker hebben als ze op school komen."

Zo heeft elke locatie van Smallsteps haar eigen karakter en bijzonderheden. Een team van kwaliteitsmanagers richt zich op optimale pedagogische kwaliteit op alle locaties, met ruimte voor individuele verschillen.